

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

БАЛЬДЕР АЛЬБІНА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 658.012. 32

**Реферат
дипломної магістерської роботи**

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ
ВИРОБНИЦТВОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА
ПРИКЛАДІ СФГ «ПРОГРЕС» КОЗЕЛЬЩИНСЬКОГО РАЙОНУ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

*спеціальності 073 «Менеджмент»
(освітньо-професійна програма «Менеджмент і адміністрування»)*

Харків – 2018

Дипломна магістерська робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор економічних наук,
професор,
**Красноруцький Олексій
Олександрович,**
Харківський національний
технічний університет
сільського господарства імені
Петра Василенка,
професор кафедри організації
виробництва, бізнесу та
менеджменту.

Захист відбудеться 21 лютого 2018 р. на засіданні
екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002,
м. Харків, вул. Алчевських, 44, ауд. 105

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах ринкових відносин забезпечити сільськогосподарському підприємству ефективне функціонування та конкурентні переваги зможе лише ефективна система управління його виробничою діяльністю. Сьогодні, підприємство повинно саме визначати та проектувати параметри зовнішнього середовища, асортимент продукції, ціни, ринки збуту та інше; вміти швидко, а головне – правильно реагувати на різноманітні зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі та відповідно до них коректувати свою діяльність. А це значить, що керівництво підприємства завжди повинно шукати нові оригінальні кроки в управлінні. Одним із таких виняткового важливих підходів в управлінні є забезпечення ефективності системи управління виробничими процесами .

Питанням вдосконалення управління присвячено чимало наукових праць вітчизняних економістів-аграрників, зокрема І.Ф.Баланюка, П.С.Березівського, В.Г.Галанця, Т.Г.Дудара, Й.С.Завадського, І.Г.Кириленка, І.І.Лукінова, В.Я.Месель-Веселяка, О.М.Онищенко, П.Т.Саблука, Г.В.Черевка, Л.О.Шепотько, О.М.Шпичака, В.В.Юрчишина та багатьох інших. Теоретичні проблеми управління підприємствами розробили такі зарубіжні вчені: М.Альберт, Г.Десслер, П.Друкер, М.Мескон, Ф.Хедоурі.

Вчені в своїх працях охопили коло питань щодо пошуку резервів виробництва та підвищення його ефективності, розробки і реалізації реформ в аграрній сфері, вдосконалення економічного механізму господарювання. Але й багато проблем існування та розвитку села не вирішено: не оновлені матеріально-

технічна база виробництва, зберігається диспаритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію. Зокрема, необхідним стало реформування організації управління сільськогосподарським виробництвом, якому на жаль приділяється мало уваги.

Метою досліджень дипломної роботи є виявленні шляхів вдосконалення організації управління виробництвом підприємства

Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних **завдань**:

- проведення аналізу організаційно-економічної характеристики господарства за три роки;
- вивчення літератури з питань удосконалення організації управління виробництвом на сільськогосподарських підприємствах України;
- пошуки шляхів покращення виробничої діяльності для досягнення кращих економічних показників роботи господарства в ринкових умовах.
- визначення впливу факторів на організаційну структуру підприємства;
- виявлення внутрішньогосподарських факторів на збільшення виробництва продукції;
- обґрунтування доцільності проведення заходів з удосконалення управління виробництвом .

Об'єктом дослідження є вдосконалення організації управління виробництва на СФГ «Прогрес».

Предметом дослідження є теоретичні, аналітико-дослідницькі та проектно-рекомендаційні аспекти проблеми вдосконалення організації управління виробництвом підприємства.

Методика дослідження включає систему статистико-економічних методів в поєднанні з теоретичними аспектами формування шляхів вдосконалення організації управління виробництвом

господарства. У процесі дослідження використано такі основні методи: системно-структурний та абстрактно-логічний (для теоретичних узагальнень результатів аналітичних розрахунків і формулювання висновків); аналізу і синтезу (для деталізації об'єкта дослідження через його поділ на окремі складові та зведення результатів їх вивчення в одне ціле); метод порівняльного аналізу (для обґрунтування застосування окремих інструментів регулювання виробничих і управлінських відносин); економіко-статистичний – групування, кореляційно-регресійний аналіз (для виявлення впливу чинників на окремі його критерії); розрахунково-конструктивний (в опрацюванні стратегії розвитку).

Достовірність отриманих результатів, висновків і пропозицій підтверджується розрахунками, застосуванням значного фактичного матеріалу.

Інформаційною базою досліджень були матеріали Державної служби статистики України та Полтавського обласного управління статистики, нормативні акти України, спеціальна економіка література, літературні джерела з агробізнесу, менеджменту в сільському господарстві, звітні дані СФГ «Прогрес», матеріали періодичних видань, довідково-інформаційні матеріали, результати власних спостережень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні шляхів вдосконалення управління виробництва господарства. А саме:

- покращення кадрового забезпечення управління виробництвом продукції підприємства;
- виявлення внутрішньогосподарських факторів впливу на структуру управління;
- обґрунтування заходів з підвищення ефективності управління діяльності господарства

Практичне значення одержаних результатів

Магістерська робота виконана на замовлення СФГ «Прогрес» Козельщинського району Полтавської області. Висновки та пропозиції, одержані в процесі дослідження, спрямовані на створення і ефективне управління виробничою діяльністю господарства та на прийняття конкретних управлінських рішень щодо розробки шляхів вдосконалення управління ефективністю

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень є основою для підвищення управління ефективністю виробництва та збуту продукції господарства. Основні положення, найважливіші результати дослідження, висновки та пропозиції автор магістерської роботи доповів на зборах селянського фермерського господарства «Прогрес». Результати досліджень опубліковані в Віснику СНТ ННІ бізнесу і менеджменту ХНТУСГ в 2017 році, та в матеріалах Міжнародної наукової інтернет-конференції присвяченої 50-літтю заснування ХДУХТ (3 жовтня 2017 року, м. Харків).

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона виконана на 120 сторінках комп'ютерного тексту, містить 21 таблицю та 15 рисунків. Список використаних джерел налічує 55 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні та методологічні основи організації управління виробництвом в аграрних формуваннях» розглянуто: сутнісно-змістовну

характеристику управління виробництвом; важелі управління виробництвом сільськогосподарських підприємств; основні види структур управління виробництвом

У другому розділі «Аналіз організації управління с СФГ «Прогрес»» розглянуто: загальні показники результативності виробничої діяльності господарства та їх динаміка; ефективність управління підприємства; оцінка існуючої структури управління виробництвом

У третьому розділі «Шляхи удосконалення організації управління виробництвом в СФГ «Прогрес»» розглянуто: перспективні шляхи вдосконалення управління виробництва господарства та їх очікувана результативність; обґрунтування доцільності проведення заходів з вдосконалення структури управління виробництвом; обґрунтування заходів з підвищення ефективності управління виробничої діяльності СФГ «Прогрес».

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі здійснено теоретичне узагальнення аспектів удосконалення організації управління виробничої діяльності аграрного підприємства та запропоновані шляхи вдосконалення управління виробництва СФГ «Прогрес» За результатами дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та прикладного характеру:

1. 1. Управління як функція менеджменту – це насамперед процес делегування влади, що вважається найскладнішою частиною менеджменту, особливо на невеликих аграрних підприємствах. Усі працівники повинні знати свою відповідальність, тобто коли вони можуть приймати виробничі рішення самостійно, а коли ці рішення має приймати хтось інший. Від знань, умінь

й мистецтва менеджера в побудові управління на підприємстві залежить успіх будь-якої роботи

2. Проблеми побудови ефективних організаційних структур знаходяться в центрі уваги науковців вже більше століття. Аналіз теорії і практики побудови організаційних структур показав, що формування управлінських підрозділів перебуває під істотним впливом зовнішнього і внутрішнього середовища організації. Сучасні підприємства функціонують в умовах динамічного зовнішнього середовища і змушені миттєво відповідати змінам ринку. При цьому недостатньо просто пристосовуватися до змін, ефективні організації грають на випередження, тобто самі стають агентами змін і формують нові ринки, обігруючи слабших конкурентів. Це обумовлює перехід до гнучких, органічних типів організаційної структури,

3. 4. Визначення кількісних значень норми керованості в кожній конкретній організації має здійснюватися на основі аналізу усіх впливаючих на неї факторів з урахуванням галузевої специфіки і особливостей даного виробництва. На жаль, у практичній діяльності при побудові організаційних структур рекомендації вчених нерідко ігнорують, що призводить до надмірної завантаження лінійних керівників. Запровадження норм керованості для лінійних керівників: створює науково обґрунтовану базу для правильного планування їх чисельності; створює рівні по напруженості умови їх праці; дозволяє виявити резерви їх чисельності.

5. Підводячи підсумок організаційно – економічної характеристики СФГ «Прогрес», що ґрунтувалася на основних показниках, можемо зробити такі висновки: селянське фермерське господарство «Прогрес»

знаходиться в Козельщанському районі Полтавської області. Основним видом діяльності є вирощування зернових та насіння олійних культур. У володінні підприємства ріллі – 586 га. Господарство має вигідне розташування і хороші шляхи зв'язку. Валова продукція сільського господарства (в постійних цінах 2010) року у 2016 році в порівнянні з 2012 роком збільшилася на 11%, а порівняно 2015 роком зменшилася на 5,4%. Товарна продукція (у фактичних цінах реалізації) у 2016 році порівняно з 2012 роком збільшилася у два рази, а порівняно з 2015 роком збільшилася лише на 15%. За увесь досліджуваний період урожайність пшениці озимої є найвищою, порівняно з іншими культурами. Так у 2016 році урожайність пшениці - 25,4%, кукурудзи на зерно 17%, ячмінь ярий – 22%, соняшнику – 11,5%. Середньорічна вартість оборотних активів у 2016 році порівняно з 2012 зменшилася на 40%, а з 2015 роком на 65%. Середньорічна вартість необоротних активів у 2016 році порівняно з 2012 роком зменшилася на 45%, а порівняно з 2015 роком зменшилася на 9%.

6 Найбільш рентабельним виробництво продукції було у 2015 році – 47%, що майже на 85% більше ніж у 2016 році (7,7%). Також низьким рівень рентабельності був у 2013 році – 4,5%. Норма прибутку у 2016 році – 6,3%, що на 55% менше ніж у 2012 році, та майже на 85% менше ніж у 2015 році.

7 Значущим елементом механізму господарювання є створення ефективного організаційного механізму на всіх рівнях системи управління. Центральним елементом організаційного механізму на рівні господарювання є організаційна структура господарства і структура управління. Залежно від умов виробництва і зони діяльності сільськогосподарське підприємство вибирає

найзручнішу організаційну структуру.

8. Результати аналізу існуючої організаційної структури свідчать про необхідність застосування заходів щодо оптимізації організаційної структури управління досліджуваного підприємства.

9 На формування і використання організаційної структури управління підприємством впливає вид господарської діяльності підприємства. Організаційна форма, в якій засноване підприємство, і положення законодавства, які регламентують його господарську діяльність, також є факторами, які впливають на організаційну структуру управління підприємством на етапах її формування і використання.

10. Блок структурних змінних відіграє надзвичайно велику роль в операційній системі організацій АПК. Оскільки він є складовою частиною найкритичнішої комплексної внутрішньої змінної „структури організації”. Кожна із структурних змінних може бути оптимальною або неоптимальною в даних умовах. Кожний з оптимальних варіантів структурних змінних вносить свій вклад в справу забезпечення високого рівня ефективності та продуктивності функціонування організації

11. Використовуючи штатні нормативи керівних працівників, фахівців і обслуговуючого персоналу для підприємств сільського господарства було визначено оптимальну кількість працівників управління для досліджуваного господарства Найбільш значущими наслідками корекції організаційної структури управління виробництвом є організаційно-економічні, соціальні та психологічні наслідки

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1)Бальдер А. Підвищення керованості організації за рахунок побудови раціональної організаційної структури управління /А.Бальдер//Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи». – [у 2-х т.]. – Харків: ХНТУСГ, 2017 – Т. 2 – 68-70

2)Бальдер А. Ефективність управлінської діяльності та її зв'язок з конкурентоспроможністю підприємства /В.Г.Краля,А.Бальдер// Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Маркетингові інновації в освіті, туризмі, готельно-ресторанній, харчовій індустрії та торгівлі». – Х :ХДУХТ – 2017 – 256-258

АНОТАЦІЯ

Бальдер А.В. Удосконалення організації управління виробництвом аграрного підприємства на прикладі СФГ «Прогрес» Козельщанського району Полтавської області.

В дипломній магістерській роботі автором розглянуто теоретичні, методичні та прикладні аспекти організації управління виробництвом аграрного підприємства. Проаналізована динаміка ефективності виробничо-господарської діяльності СФГ «Прогрес». Наведені перспективні напрями вдосконалення організації управління виробництвом господарства. Запропоноване вдосконалення організації управління виробництвом, забезпечить підвищення рівня ефективності, рівень керованості

Ключові слова: управління виробництвом, фактори, удосконалення, організаційна структура

SUMMARY

Balder A. V. Perfection of management of production of agricultural enterprises on the example of KFKH Progress of the Kozelshchanskiy district Poltava region.

In the graduation thesis work the author considers the theoretical, methodological and applied aspects of production management of agricultural enterprises. Analyses the dynamics of the efficiency of production and economic activities KFKH Progress. Given the promising directions of improving the organization of production management of the economy. Proposed improvement of production management, will provide higher levels of efficiency, manageability

Key words: production management, factors, improvement, organizational structure.

Комп'ютерний набір і верстка
А.В. Бальдер

Підп. до друку 05.02.2018. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № ___

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.